

Соціально-економічне становище Кіровоградської області за січень–листопад 2013 року

Промисловість

У листопаді 2013р. порівняно з попереднім місяцем та листопадом 2012р. індекс промислової продукції становив відповідно 105,4% та 99,7%, за підсумками 11 місяців 2013р. – 106%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** у січні–листопаді 2013р. порівняно з відповідним періодом 2012р. обсяг виробництва продукції зріс на 9,9%, найбільше – у добуванні каменю, піску та глини – на 13,9%.

На підприємствах **переробної промисловості** приріст виробництва у січні–листопаді 2013р. порівняно з відповідним періодом попереднього року становив 4,5%.

У *виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів* випуск промислової продукції порівняно з січнем–листопадом 2012р. збільшився на 5,8%, у т.ч. у виробництві продуктів борошномельно-круп'яної промисловості – на 33,3%, олії та тваринних жирів – на 16,1%, напоїв – на 2%.

У січні–листопаді 2013р. порівняно з січнем–листопадом 2012р. виробництво олії соняшникової нерафінованої та її фракцій, крім фракцій із зміненим хімічним складом, зросло на 136,1 тис.т, борошна – на 10724 т, круп – на 4348 т, виробів кондитерських цукрових, що не містять какао – на 1298 т, виробів здобних (булочок підвищеної калорійності, слойоних, рулетів з маком, рогаликів, тощо) – на 203 т, м'яса свиней свіжого чи охолодженого – на 143 т, сирів жирних – на 140 т, горіхів, арахісу та насіння, смажених, солених чи приготованих в інший спосіб – на 22 т.

У *виробництві одягу* за підсумками січня–листопада 2013р. випуск продукції збільшився на 6%, *текстильному виробництві* – на 4%.

У *виробництві хімічних речовин і хімічної продукції* у січні–листопаді 2013р. випуск промислової продукції збільшився на 7,4%, у т.ч. на підприємствах з виробництва фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик – на 8,3%, основної хімічної продукції, добрив і азотних сполук, пластмас і синтетичного каучуку в первинних формах – на 2,4%.

У *металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування* випуск продукції порівняно з січнем–листопадом 2012р. збільшився на 12,4%.

На підприємствах з **постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** приріст виробництва у січні–листопаді 2013р. становив 8,3%.

У машинобудуванні індекс промислової продукції у січні–листопаді 2013р. становив 97%, на підприємствах з виготовлення виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічної діяльності – 95,4%, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 93%.

Сільське господарство

У січні–листопаді 2013р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва по області порівняно з відповідним періодом 2012р. становив 131,9%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 142,7%, у господарствах населення – 115,1%.

Рослинництво. За січень–листопад 2013р. індекс обсягу виробництва продукції рослинництва порівняно з відповідним періодом 2012р. склав 140%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 146,7%, господарствах населення – 123,9%.

Під урожай 2014р. озимі на зерно та зелений корм, включаючи ріпак, у господарствах усіх категорій посіяно на площі 397,1 тис.га (під урожай 2013р. – 420,2 тис.га), у т.ч. зернові культури на зерно – на площі 342,8 тис.га (363,9 тис.га), ріпак на зерно – на площі 52,5 тис.га (54,9 тис.га).

У структурі площ зернових озимих на зерно частка озимої пшениці становить 73,4% (у структурі площ під урожай 2013р. – 77,8%), ячменю озимого – 26,2% (21,8%), жита озимого – 0,4% (відповідає показнику минулого року).

Площі посіву озимих культур на зерно та зелений корм під урожай 2014р. порівняно з попереднім роком збільшилися у сільськогосподарських підприємствах 7 районів, значно – Світловодського (на 38,8%), Голованівського (на 15,8%) та Новгородського (на 11,3%) районів.

Станом на 1 грудня 2013р. оранка на зяб у сільськогосподарських підприємствах проведена на площі 785,5 тис.га, що на 0,3% більше ніж на 1 грудня 2012р.

Тваринництво. У січні–листопаді п.р. індекс обсягу виробництва продукції тваринництва порівняно з відповідним періодом 2012р. становив 101,5%, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – 98,7%, господарствах населення – 102,4%.

Виробництво м'яса господарствами усіх категорій у січні–листопаді 2013р. склало 62,3 тис.т. Збільшення виробництва м'яса порівняно з січнем–листопадом 2012р. відбулося за рахунок росту обсягів реалізації худоби та птиці на забій у сільськогосподарських підприємствах (на 2,1 тис.т або на 12,4%). У структурі реалізації худоби та птиці на забій сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) частка свиней становила 73,1% (у січні–листопаді 2012р. – 78,2%), великої рогатої худоби – 20,1% (18,4%), птиці всіх видів – 6,3% (2,9%).

Обсяги вирощування худоби та птиці в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) у січні–листопаді 2013р. становили 18,6 тис.т, що на 6,2% більше ніж у відповідному періоді 2012р., у т.ч. великої рогатої худоби – 3,3 тис.т (на 1,2% менше), свиней – 14,9 тис.т (на 8,2% більше), птиці – 0,4 тис.т (на 2% більше). Співвідношення загального обсягу вирощування худоби та птиці до реалізації тварин на забій становило 98% (у січні–листопаді 2012р. – 103,6%). Середньодобові прирости великої рогатої худоби на вирощуванні, відгодівлі та нагулі зросли на 0,6% та становили 465 г, свиней – на 9,5% (381 г).

Загальні обсяги виробництва м'яса (реалізація худоби та птиці на забій у

живій вазі) у січні–листопаді 2013р. збільшилися порівняно з січнем–листопадом 2012р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 15 районів, значно – Світловодського (в 1,8 раза), Кіровоградського та Устинівського (в 1,5 раза), Гайворонського (на 41,8%) районів.

У січні–листопаді 2013р. виробництво молока в усіх категоріях господарств збільшилося порівняно з січнем–листопадом 2012р. на 4,1% та склало 307,9 тис.т, у т.ч. у сільськогосподарських підприємствах – на 2,9% (42,3 тис.т), господарствах населення – на 4,2% (265,6 тис.т).

Збільшилося виробництво молока в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 9 районів області, найсуттєвіше – Олександрійського (в 1,8 раза) району.

Порівняно з січнем–листопадом 2012р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) середній надій молока від однієї корови збільшився на 216 кг (на 5,6%) і становив 4106 кг. Значно вища середньообласного рівня продуктивність корів у сільськогосподарських підприємствах Новгородківського (5467 кг), Олександрійського (5466 кг), Кіровоградського (4329 кг), Олександрівського (4302 кг), найнижча – Новоархангельського (1789 кг), Маловисківського (2305 кг), Світловодського (2487 кг), Компаніївського (2561 кг) районів.

Загальне виробництво яєць усіма категоріями господарств у січні–листопаді 2013р. зменшилося порівняно з січнем–листопадом 2012р. на 1,9% і склало 497,8 млн.шт., у т.ч. сільськогосподарськими підприємствами – на 21,9% (167 млн.шт.). Натомість господарства населення наростили виробництво яєць на 12,7% (330,8 млн.шт.).

Обсяги виробництва яєць порівняно з січнем–листопадом 2012р. збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) 7 районів області з 11, які займалися цим видом діяльності, найсуттєвіше – Ульяновського (у 5,3 раза), Устинівського (у 2,8 раза), Петрівського (у 2,1 раза), Гайворонського (у 2 рази) районів.

Несучість курей-несучок у січні–листопаді 2013р. становила 307 яєць проти 308 шт. у січні–листопаді 2012р. Найвищих показників досягнуто сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) Кіровоградського району (308 шт.).

У господарствах усіх категорій чисельність поголів'я великої рогатої худоби становила 141,5 тис. голів (на 6,2% більше ніж на 1 грудня 2012р.), у т.ч. корів – 67 тис. голів (на 0,4% більше), свиней – 272,4 тис. голів (на 1% менше), овець та кіз – 51,3 тис. голів (на 1,4% більше), птиці – 5590,8 тис. голів (на 1,2% менше).

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) порівняно з 1 грудня 2012р. зменшилося поголів'я великої рогатої худоби на 2,4%, корів – на 0,9%, свиней – на 1,4%, овець та кіз – на 2%, птиці – на 24,7% відповідно.

На початок грудня 2013р. населенням утримувалось 78,7% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби (на 1 грудня 2012р. – 76,8%), у т.ч. корів – 83,7% (83,5%), свиней – 52,7% (52,4%), овець і кіз – 86,2% (85,6%), птиці всіх видів – 86,1% (81,8%).

Станом на 1 грудня 2013р. в аграрних підприємствах області (крім малих) було в наявності кормів усіх видів 74,4 тис.т корм.од, що на 8,9% більше ніж на 1 грудня 2012р., у т.ч. концентрованих – 32,9 тис.т корм.од (на 7,8% більше). У розрахунку на одну умовну голову великої худоби припадало по 9,6 ц корм.од кормів усіх видів, у т.ч. концентрованих – по 4,2 ц корм.од (на 1 грудня 2012р. відповідно 8,1 ц та 3,6 ц корм.од).

Сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) за січень–листопад 2013р. отримано дотацій на продукцію тваринництва, яка реалізована переробним підприємствам на суму 6,9 млн.грн., у т.ч. за худобу – 2 млн.грн., за молоко – 4,9 млн.грн.

Реалізація сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг реалізованої аграрними підприємствами власно виробленої сільськогосподарської продукції у січні–листопаді 2013р. порівняно з січнем–листопадом 2012р. зменшився на 11,2%, у т.ч. продукції рослинництва – на 12,1%, продукції тваринництва – на 0,2%. Частка продукції рослинництва в загальній вартості реалізованої продукції склала 91,9%, тваринництва – 8,1% (у січні–листопаді 2012р. відповідно 92,8% та 7,2%).

Порівняно з січнем–листопадом 2012р. збільшили обсяги реалізації худоби та птиці сільськогосподарські підприємства (крім малих) 11 районів, з них значно – Світловодського (в 1,8 раза), Устинівського та Долинського (в 1,5 раза), Гайворонського (на 40,6%) районів.

Продаж молока і молочних продуктів збільшили сільськогосподарські підприємства (крім малих) 8 районів, найсуттєвіше – Олександрійського (в 1,7 раза) та Олександрівського (на 31,8%) районів.

Продаж яєць збільшили аграрні підприємства Ульяновського (в 4,5 раза), Устинівського (у 2 рази), Петрівського (в 1,8 раза), Олександрівського (в 1,5 раза), Компаніївського (на 14,6%) та Новоукраїнського (на 6,1%) районів із 10 районів, які займалися реалізацією яєць.

Середні ціни продажу аграрної продукції сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) у січні–листопаді 2013р. порівняно з січнем–листопадом 2012р. знизились на 14,6%, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 16%, на продукцію тваринництва – зросли на 5,1%.

Надходження цукрових буряків на переробні підприємства. За січень–листопад 2013р. на переробні підприємства від усіх категорій господарств загалом надійшло 274 тис.т цукрових буряків (у 2 рази менше порівняно з січнем–листопадом 2012р.), у т.ч. закуплено 78,1 тис.т (28,5% усіх надходжень), надійшло на давальницьких засадах – 194,5 тис.т (71%) та надійшло на переробку власно вироблених переробними підприємствами цукрових буряків – 1,4 тис.т (0,5%). Середня ціна закупівлі цукрових буряків склала 443,9 грн. за т проти 420,1 грн. торік.

Наявність зерна та насіння соняшнику. На 1 грудня 2013р. в сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1698,8 тис.т зерна (в 1,5 р.б. проти 1 грудня 2012р.), у т.ч. 474,4 тис.т пшениці (в 1,6 р.б.). Із загальної кількості зерна безпосередньо в аграрних підприємствах (крім

малих) зберігалось 936,7 тис.т зерна, у т.ч. 284,9 тис.т пшениці, 453,8 тис.т кукурудзи, 121,4 тис.т ячменю, 1,9 тис.т жита. Зернозберігаючі та зернопереробні підприємства мали в наявності 762,1 тис.т зерна (на 38,1% більше), у т.ч. зернозберігаючі – 668,2 тис. (на 43,5% більше).

Запаси насіння соняшнику становили 938,9 тис.т (в 1,5 р.б. порівняно з 1 грудня 2012р.), з них безпосередньо в аграрних підприємствах (крім малих) – 428,3 тис.т (в 1,7 р.б.), на підприємствах, що здійснюють його переробку та зберігання – 510,6 тис.т (на 38,5% більше).

Капітальні інвестиції

За січень–вересень 2013р. підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 1939,3 млн.грн. **капітальних інвестицій**, що на 42,5% менше ніж за відповідний період попереднього року.

Основним джерелом фінансування капітальних інвестицій у січні–вересні 2013р. були власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 73,7% усіх капіталовкладень.

Найбільшу частку капітальних інвестицій по області освоєно підприємствами міст Кіровограда (46,3%) та Світловодська (6,8%), Олександрійського (6,5%), Новомиргородського (5,9%), Кіровоградського (4,2%) та Маловисківського (3,8%) районів.

Найбільшу частку капітальних інвестицій (37% або 718,3 млн.грн.) освоєно підприємствами сільського, лісового та рибного господарства. Порівняно з січнем–вереснем 2012р. їх обсяги зменшилися на 3,6%.

За січень–вересень 2013р. промисловими підприємствами освоєно 559,7 млн.грн. капітальних інвестицій (28,9% загального обсягу), що на 30,7% менше ніж за відповідний період 2012р.

Зросли обсяги капітальних інвестицій, освоєні підприємствами транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (в 1,8 раза), організаціями, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування (на 7,8%); натомість скоротилися – підприємствами оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів (на 84,1%), тимчасового розміщування й організації харчування (на 83,8%), організаціями, що надають послуги з інформації та телекомунікації (на 62,1%), здійснюють операції з нерухомим майном (на 54,9%), державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування (на 52,4%), будівництва (на 27%), організаціями, що здійснюють професійну, наукову та технічну діяльність (на 7,9%).

У соціальній сфері спостерігалось збільшення капітальних інвестицій, освоєних організаціями мистецтва, спорту, розваг та відпочинку (в 4,7 раза), та зменшення – установами охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (на 63,7%), освіти (на 19%).

Капітальні інвестиції у житлові будівлі склали 176,1 млн.грн. (9,1% усіх капіталовкладень), що на 27,5% менше ніж у січні–вересні 2012р.

Будівельна діяльність

У січні–листопаді 2013р. підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 402,5 млн.грн. Індекс будівельної продукції у січні–листопаді п.р. порівняно з відповідним періодом 2012р. становив 68,5%.

За характером будівництва обсяги робіт розподілились наступним чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переозброєння – 72,1% загального обсягу, решта – з капітального і поточного ремонту (22,3% та 5,6% відповідно).

Транспорт та зв'язок

У січні–листопаді 2013р. підприємствами транспорту перевезено 10152,1 тис.т вантажів, що на 10,8% менше ніж у січні–листопаді 2012р., вантажооборот зменшився на 5,7% і склав 24645,6 млн.ткм.

Залізницею у січні–листопаді п.р. перевезено 7152 тис.т вантажів, що на 2,7% менше ніж у січні–листопаді 2012р. Збільшилося відправлення основних номенклатурних груп вантажів: нафти і нафтопродуктів (у 1,6 раза), брухту чорних металів (на 22,1%), будівельних матеріалів (на 1,3%). Разом з цим, зменшилося відправлення лісових вантажів (на 74,1%), кам'яного вугілля (на 32,3%), зерна і продуктів перемолу (на 16,7%) та чорних металів (на 5,9%). Вантажооборот залізничного транспорту у січні–листопаді 2013р. склав 24034 млн.ткм, що на 5,9% менше ніж у січні–листопаді 2012р.

Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень, виконаних фізичними особами–підприємцями) у січні–листопаді 2013р. перевезено 2997 тис.т вантажів, що на 25,5% менше обсягу січня–листопада 2012р., вантажооборот збільшився на 5,9% і становив 610,6 млн.ткм.

На автомобільних шляхах та дорогах області скоєно 305 дорожньо-транспортних пригод, що на 6% менше порівняно з січнем–листопадом 2012р., внаслідок чого загинуло 82 особи (на 6,8% менше), поранено 355 осіб (на 7,1% менше відповідного періоду 2012р.).

Всіма видами транспорту у січні–листопаді 2013р. перевезено 66,5 млн. пасажирів, що на 19,3% менше ніж у січні–листопаді 2012р., пасажирооборот зменшився на 14,6% і склав 1020,9 млн.пас.км.

Серед міст і районів області обсяги перевезення пасажирів наростили 4 території, пасажирооборот – 5 територій, знизили показники 19 та 18 територій відповідно.

У січні–жовтні 2013р. підприємствами–операторами зв'язку реалізовано послуг зв'язку на суму 354,4 млн.грн., що у порівняних цінах на 6% менше ніж у січні–жовтні 2012р.

Найбільша частка доходів отримана від реалізації послуг мобільного (49%), телефонного міського (15,1%), поштового (13,7%) та комп'ютерного (10,7%) зв'язку.

Обсяг реалізації послуг пошти та зв'язку населенню за січень–жовтень 2013р. склав 248,3 млн.грн., що у порівняних цінах на 4,5% менше ніж у відповідному періоді 2012р. Частка доходів від надання послуг пошти та

зв'язку населенню в їх загальному обсязі склала 70,1% проти 69,7% у січні–жовтні 2012р.

Зовнішня торгівля товарами

Обсяг **експорту товарів** за січень–жовтень 2013р. склав 712,9 млн.дол. США, імпорту – 198 млн.дол.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами 103 країн світу.

Обсяги експорту товарів до країн Азії становили 40,2% загального обсягу експорту, СНД – 25,6%, Європи – 22,8%, у т.ч. до країн Європейського Союзу – 22,7%, Африки – 11,1%, Америки – 0,3%.

Обсяги експортних операцій порівняно з січнем–жовтнем 2012р. збільшились до країн Азії – у 3,1 раза, Європи – в 1,6 раза, СНД – на 8,2%, Африки – на 8%.

У цілому область експортувала товари до 88 країн світу, серед яких найбільші обсяги поставок здійснювались до країн Азії – 286,7 млн.дол. Серед найбільших партнерів-країн СНД зросли експортні поставки до Білорусі, серед країн ЄС – до Нідерландів, Іспанії, Польщі, серед інших країн – до Китаю, Марокко, Індії, Туреччини. Водночас зменшилися поставки до Греції, Італії, Казахстану, Російської Федерації.

У січні–жовтні 2013р. з області було експортовано жирів та олій тваринного або рослинного походження на суму 422,5 млн.дол., машин, обладнання та механізмів – на 97,1 млн.дол., готових харчових продуктів – на 88,2 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 42,9 млн.дол., мінеральних продуктів – на 25,2 млн.дол.

Імпорт товарів здійснювався із 79 країн-партнерів. У січні–жовтні 2013р. в область з країн СНД надійшло 16,8% усіх імпортованих товарів, інших країн світу – 83,2%, у т.ч. з країн ЄС – 44,7% (у січні–жовтні 2012р. відповідно 8,9%, 91,1% та 51,8%).

Імпортні поставки порівняно з січнем–жовтнем 2012р. зросли з Південної Африки, Норвегії, Білорусі, Китаю, Російської Федерації, Туреччини, Угорщини, Франції, скоротилися – з Індонезії, Бельгії, Чехії, Румунії, Індії, Великої Британії, Польщі.

У січні–жовтні 2013р. в область надійшло механічного та електричного обладнання на суму 69,1 млн.дол., засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів – на 42,8 млн.дол., продуктів тваринного походження – на 21,1 млн.дол., недорогоцінних металів та виробів з них – на 15,4 млн.дол., продуктів рослинного походження – на 8,7 млн.дол.

Споживчий ринок

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за січень–листопад 2013р. становив 13243,2 млн.грн., що на 8,1% більше обсягу січня–листопада 2012р.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за цей період склав 85,3% і становив 214,8 млн.грн.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснювали діяльність з роздрібною торгівлю та ресторанного господарства, за січень–листопад 2013р. склав 5871,6 млн.грн., що у порівнянних цінах на 4% більше обсягу січня–листопада 2012р.

Реалізація послуг. За січень–листопад 2013р. підприємствами сфери нефінансових послуг реалізовано послуг на суму 3490,5 млн.грн.

У структурі обсягу реалізованих послуг значна частка припадала на послуги різних видів транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської діяльності (74,8%); інформації та телекомунікацій (10,9%); у сфері операцій з нерухомим майном (4,6%).

З основного виду діяльності реалізовано послуг на суму 3378,2 млн.грн., що становило 96,8% загального обсягу реалізованих послуг.

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 12,3% загального обсягу реалізованих послуг.

Податок на додану вартість за січень–листопад 2013р. становив 230,8 млн.грн., доходи від здавання в оренду власних приміщень – 19,9 млн.грн.

Обсяг реалізованих послуг у розрахунку на одного мешканця області у січні–листопаді 2013р. склав 431,67 грн.

Ціни і тарифи

Індекс споживчих цін у листопаді 2013р. порівняно з жовтнем 2013р. становив 100,2%, з початку року – 99,4% (по Україні – 100,2% та 100,0% відповідно).

На споживчому ринку в листопаді 2013р. ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,3%. Найбільше (на 6,5% та 6%) подорожчали цукор та сало. На 3,5–0,3% зросли ціни на яйця, масло, молоко, сметану, маргарин, сири, інші продукти харчування, кисломолочну продукцію, продукти переробки зернових, макаронні вироби. Водночас на 2,4–0,1% подешевшали рис, олія, м'ясо та м'ясопродукти, риба та продукти з риби, овочі, фрукти.

Зростання цін на алкогольні напої, тютюнові вироби на 0,8% пов'язано з подорожчанням тютюнових виробів на 1,4%.

Підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 0,1% зумовлено подорожчанням фармацевтичної продукції та амбулаторних послуг на 0,2%.

Зростання цін на транспорт у цілому на 0,1% в основному відбулося за рахунок підвищення вартості автомобілів на 0,8% та транспортних послуг на 0,2%. У той же час на 0,6% знизилась ціни на паливо та мастила.

Подорожчання послуг освіти на 0,2% пов'язано з підвищенням плати за навчання в закладах середньої освіти (на 0,9%).

На 3–0,2% знизилась ціни на туристичні послуги, мобільні телефони, аудіотехніку, фотоапаратуру та обладнання для обробки інформації, побутову техніку.

Фінанси

Фінансовий результат великих та середніх підприємств області (крім банків та установ, що утримуються за рахунок бюджету) до оподаткування (сальдо) за січень–вересень 2013р. склав 21,1 млн.грн. прибутку, що на 134,2 млн.грн. менше порівняно з відповідним періодом попереднього року.

Прибутковими підприємствами, частка яких у загальній кількості становила 58%, отримано 649 млн.грн. прибутку, що відповідно на 0,4 в.п. менше та на 153,1 млн.грн. більше ніж за січень–вересень 2012р. Найбільші обсяги прибутку до оподаткування мали підприємства промисловості – 85,7% загального прибутку по області, оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 10,7%.

За видами промислової діяльності найбільший прибуток отримали підприємства переробної промисловості – 95% загальної суми прибутку по промисловості.

Питома вага збиткових великих та середніх підприємств області становила 42%, що на 0,4 в.п. більше порівняно з відповідним періодом попереднього року, загальний обсяг збитку склав 627,9 млн.грн. та збільшився на 287,3 млн.грн. Найбільший відсоток збиткових підприємств мали підприємства тимчасового розміщування й організації харчування – 100% загальної їх кількості за даним видом економічної діяльності, діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 70%, транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності – 53,8%. Найбільші обсяги збитків отримали підприємства оптової та роздрібної торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 231,5 млн.грн. (36,9% загального збитку по області), промисловості – 220,3 млн.грн. (35,1%), діяльності у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 108,9 млн.грн. (17,3%).

Серед видів промислової діяльності найбільший збиток мали підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 49,1% загального збитку по промисловості та підприємства переробної промисловості – 32,3%.

Доходи населення

У січні–жовтні 2013р. розмір **середньомісячної номінальної заробітної плати** штатних працівників (по підприємствах, установах, організаціях та їхніх відокремлених підрозділах із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб) становив 2576 грн., що на 7,4% вище відповідного показника 2012 року.

Рівень заробітної плати в області становив 79,7% середнього рівня в Україні (3232 грн.).

В економіці області залишається значною диференціація рівня оплати праці серед видів економічної діяльності. Найвищий рівень оплати праці в січні–жовтні 2013р. спостерігався у працівників транспорту, складського господарства, сфери наукових досліджень та розробок, фінансової та страхової діяльності, добувної промисловості і розробленні кар'єрів, де заробітна плата працівників перевищила середній показник по області в 1,3–1,5 раза.

Значно нижчою залишається заробітна плата працівників у рибному господарстві, поштовій та кур'єрській діяльності, сферах тимчасового розміщування й організації харчування, творчості, мистецтва та розваг, адміністративного та допоміжного обслуговування, операцій з нерухомим майном, оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів, будівництві, сільському господарстві, сферах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури, освіти, інформації та телекомунікацій. Співвідношення рівня оплати праці в зазначених видах діяльності до середнього по області становило 35,3%–96,6%.

У січні–жовтні 2013р. порівняно з січнем–жовтнем 2012р. спостерігалось збільшення **реальної заробітної плати найманих працівників** на 9,1% (у січні–жовтні 2012р. порівняно з січнем–жовтнем 2011р. – на 15,9%).

Загальна сума несплаченої заробітної плати (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців) впродовж січня–жовтня 2013р. зменшилась на 9,7% і на 1 листопада 2013р. становила 35,9 млн.грн.

Обсяг несплаченої заробітної плати на початок листопада 2013р. становив 6,6% фонду оплати праці, нарахованого за жовтень п.р.

Сума боргу працівникам економічно активних підприємств упродовж січня–жовтня 2013р. зменшилась на 9,4% і на 1 листопада 2013р. становила 9,3 млн.грн. або 25,8% загальної суми боргу.

З кожних 100 гривень, несплачених економічно активними підприємствами, 51,2 гривні заборгували своїм працівникам підприємства транспорту, складського господарства.

Упродовж січня–жовтня 2013р. кількість працівників, які вчасно не отримали заробітну плату, зменшилась на 19,9% і на 1 листопада 2013р. становила 1,9 тис. осіб або 1,0% загальної кількості штатних працівників. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому по 4,8 тис.грн., що в 1,8 р.б. розміру середньої заробітної плати, нарахованої штатному працівникові за жовтень 2013р.

Заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок коштів державного бюджету на 1 листопада 2013р. становила 2,7 тис.грн.

Сума заборгованості з виплат працівникам у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності впродовж січня–жовтня 2013р. збільшилась на 63,4% і на 1 листопада 2013р. становила 746,0 тис.грн.

Сума несплаченої заробітної плати працівникам підприємств-банкрутів упродовж січня–жовтня 2013р. зменшилась на 9,8% і на початок листопада 2013р. становила 25,7 млн.грн. Серед міст та районів найбільша питома вага боргу цих підприємств припадала на м.Олександрію (71,9%).

На підприємствах, які призупинили виробничо-господарську діяльність у 2010–2012рр. (економічно неактивні), заборгованість із виплати заробітної плати упродовж січня–жовтня 2013р. зменшилась на 7,3% і на 1 листопада 2013р. становила 953,1 тис.грн.

У січні–жовтні 2013р. за **субсидіями для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії** звернулося 42715 сімей, з них у міській місцевості – 26147, сільській – 16568 сімей.

Призначено субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 38640 сім'ям, що становило 90,5% загальної кількості сімей, які звернулися за наданням субсидій, з них у міській місцевості – 24276 сім'ям, сільській місцевості – 14364 сім'ям.

Загальна сума призначених місячних субсидій у січні–жовтні 2013р. склала 2964,9 тис.грн., при цьому в міській місцевості – 2595,2 тис.грн., сільській місцевості – 369,7 тис.грн. Середній розмір призначеної місячної субсидії на одну сім'ю у жовтні 2013р. становив 181 грн. (у вересні 2013р. – 33,4 грн.).

Організаціям, що надавали послуги, в січні–жовтні 2013р. нараховано коштів у сумі 29734,6 тис.грн., перераховано – 34943,6 тис.грн. (110,9% суми отриманих населенням субсидій).

У жовтні 2013р. отримали субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг та електроенергії 7,7% загальної кількості сімей області.

За призначенням **субсидій готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива** у січні–жовтні 2013р. звернулося 22017 сімей, у т.ч. в міській місцевості – 7293, сільській – 14724 сім'ї.

Призначено субсидії 19769 сім'ям (89,8% з числа тих, які звернулися), у т.ч. 6944 сім'ям у міській місцевості та 12825 сім'ям – у сільській місцевості. Загальна сума призначених субсидій готівкою становила 15740,5 тис.грн., у міській місцевості цей показник склав 6333,1 тис.грн., сільській – 9407,4 тис.грн.

Середній розмір призначеної субсидії готівкою на одну сім'ю у жовтні 2013р. становив 796,2 грн. (у вересні 2013р. – 733,6 грн.).

Субсидії готівкою для відшкодування витрат на придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива в січні–жовтні 2013р. отримали 18849 сімей на суму 15193,4 тис.грн. Заборгованість бюджетів із виплати субсидій населенню готівкою на 1 листопада 2013р. становила 809,3 тис.грн.

У січні–жовтні 2013р. **населенню нараховано плату за житлово-комунальні послуги** в сумі 401,7 млн.грн. Сплачено, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 424,9 млн.грн., що становило 105,8% нарахованих до сплати сум.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 1 листопада 2013р. склала 112,8 млн.грн., термін якої у жовтні становив 2,8 місяця.

У жовтні 2013р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання 22,9% власників особових рахунків, з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 20,5%,

газопостачання – 16,6%, централізоване водопостачання та водовідведення і вивезення побутових відходів – по 10,2%.

Населенням області у жовтні 2013р. сплачено за **спожиту електроенергію** 19,1 млн.грн. Заборгованість населення з оплати електроенергії на кінець жовтня 2013р. становила 7,5 млн.грн.

Ринок праці

За даними обласної служби зайнятості на обліку цієї установи на кінець листопада 2013р. перебувало 14,2 тис. безробітних громадян області, що на 11,5% більше ніж на кінець жовтня. Допомогу по безробіттю отримували 72% осіб, які мали статус безробітного.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по області на кінець листопада 2013р. становив 2,41% населення працездатного віку, в міських поселеннях – 2,14%, у сільській місцевості – 2,90%.

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами й організаціями до служби зайнятості, зменшилась за місяць на 27,8% і на кінець листопада 2013р становила 1,1 тис. (на кінець листопада 2012р. – 1 тис.).

Навантаження зареєстрованих безробітних на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) на кінець листопада 2013р. становило 12 осіб проти 8 осіб на кінець жовтня.

За сприяння державної служби зайнятості в листопаді п.р. було працевлаштовано 0,8 тис. осіб порівняно з 1,7 тис. осіб у жовтні.

Серед зареєстрованих безробітних, що отримали роботу в листопаді п.р. 54,7% становили жінки, 45,9% – молодь у віці до 35 років.

Частка працевлаштованих порівняно з жовтнем п.р. зменшилась на 6 в.п. та в листопаді становила 5% громадян, які мали статус зареєстрованого безробітного в цьому місяці.

Середньооблікова кількість безробітних, які отримували допомогу по безробіттю впродовж листопада п.р., становила 10,7 тис. осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю становив 953 грн., що складає 83,1% законодавчо визначеного розміру мінімальної заробітної плати (1147 грн.).

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення області на 1 листопада 2013р., за оцінкою, становила 989 тис. осіб.

За січень–жовтень 2013р. чисельність населення скоротилася на 6134 особи, що в розрахунку на 1000 наявного населення становило 7,4 особи. Зменшення чисельності населення області відбулося за рахунок природного (4962 особи) та міграційного скорочення (1172 особи).

Порівняно з січнем–жовтнем 2012р. обсяг природного скорочення збільшився на 482 особи (на 10,8%) або з 5,4 до 6 осіб на 1000 наявного населення.

У січні–жовтні 2013р. **міграційне скорочення** населення становило 1,42 особи в розрахунку на 1000 наявного населення (у відповідному періоді 2012р. – 1,44 особи).

Порівняно з відповідним періодом 2012р. дещо знизилась міграційна активність населення як в межах області, так і зовні.

Охорона навколишнього природного середовища

У січні–вересні 2013р. в атмосферне повітря області від стаціонарних джерел забруднення підприємств та організацій надійшло 10,7 тис.т забруднюючих речовин, що на 1,5 тис.т (на 12,6%) менше ніж у січні–вересні 2012р.

У середньому від діяльності одного підприємства у повітря надійшло 56 т забруднюючих речовин. У розрахунку на 1 км² припадало 434,9 кг викидів забруднюючих речовин, на одну особу – 10,7 кг.

У січні–вересні 2013р. найбільше викинуто в атмосферне повітря оксиду вуглецю (33,9%), речовин у вигляді суспендованих твердих частинок (27,9%), сполук азоту (12%).

Викиди метану та оксиду азоту, які належать до парникових газів, склали 0,9 тис.т або 8,4% загального обсягу викидів забруднюючих речовин. Крім того в атмосферу надійшло 610,2 тис.т діоксиду вуглецю, який також має парникову дію.

Основними забруднювачами атмосферного повітря області були підприємства переробної (60,4% загального обсягу забруднюючих речовин) та добувної (14,6%) промисловості, транспорту та зв'язку (13,4%).

Найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин надійшов в атмосферне повітря Голованівського району (47% загального обсягу викидів по області), м.Кіровограда (15,2%) та Світловодського району (7,1%).

У січні–вересні 2013р. в області вироблено продукції, робіт та послуг **лісового господарства** на суму 46,7 млн.грн., що на 20,9% менше ніж у січні–вересні 2012р. Частка обсягів продукції лісозаготівель у загальних обсягах продукції лісового господарства становила 87%.

Найбільший обсяг виробленої продукції припадає на господарства Знам'янського – 11,3 млн.грн. (24,2% загального обсягу виробленої продукції в області), Олександрівського – 10,7 млн.грн. (23%), Маловисківського – 8,4 млн.грн. (18%), Голованівського – 7,5 млн.грн. (16%) районів.

Від усіх видів рубок заготовлено 123,6 тис.м³ ліквідної деревини, що на 15,7% менше ніж у січні–вересні 2012р. Обсяг заготівлі лісоматеріалів круглих становив 35 тис.м³, їх питома вага у загальних обсягах заготовленої ліквідної деревини склала 28,3%. Обсяги заготівлі дров'яної деревини для технологічних потреб зменшились на 19,6%, дров для опалення – на 3,5% та становили відповідно 77 тис.м³ та 11,3 тис.м³.

Криміногенна ситуація

За повідомленням прокуратури протягом січня–листопада 2013р. обліковано 15606 кримінальних правопорушень, з числа яких 15360 виявлено органами внутрішніх справ, 148 – органами прокуратури, 82 – органами, що

здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства та 9 – органами безпеки.

Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 26,6% – тяжкі та особливо тяжкі.

У загальній кількості злочинів 60,6% становили злочини проти власності, 16,8% – злочини проти життя та здоров'я особи, 5,2% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 4,9% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 2,5% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 2,4% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 1,7% – злочини проти правосуддя, 1,6% – злочини проти громадського порядку та моральності, 1,2% – злочини у сфері господарської діяльності, по 1% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та злочини проти громадської безпеки.

Протягом січня–листопада 2013р. обліковано 67 очевидних умисних вбивств і замахів на вбивство, 79 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 22 згвалтування і замахів на згвалтування.

Кількість випадків крадіжок становила 7273, шахрайств – 1267, грабежів – 404, розбоїв – 64 та хабарництва – 26.

Правоохоронними органами за цей період виявлено 52 особи, які скоїли злочин у складі 9 організованих груп і злочинних організацій; закінчено 9 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–листопад 2013р. становила 11755 осіб, із числа яких 4952 – жінки, 1323 – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 227 – неповнолітні та 85 осіб – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (63,5%) від крадіжок та шахрайств – відповідно 6405 та 1056 осіб, серед яких 43,8% – жінки (3269 осіб).

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 214 осіб, з яких 38 осіб (17,8%) загинули. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 198 осіб, із числа яких 13,1% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 47,5% було вбито.

Серед виявлених осіб (3443), які вчинили злочини, 38,9% раніше вже ставали на злочинний шлях, з яких кожний другий мав не зняту або непогашену судимість, 12,6% вчинили злочин у групі, 23,1% знаходилися у стані алкогольного сп'яніння; 13,6% – жінки, 5,9% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 40,2%, безробітних – 32,8%.